

Na osnovu člana 13. stav 1. i 4. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS“, broj 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16), i člana 33. stav 1. tačka 4. Statuta Grada Subotice („Službeni list Grada Subotica“, br. 27/19 – prečišćen tekst, 13/21 i 16/21), i Rešenja o davanju prethodne saglasnosti na Predlog programa mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja grada Subotice za 2023. godinu, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije broj: 320 – 00 – 02266/2023 – 09 od 22.02.2023. godine.

Skupština grada Subotice, na sednici održanoj dana 2023. godine, donela je

R E Š E N J E

o donošenju Programa mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Grada Subotice za 2023. godinu

I

Donosi se Program mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Grada Subotice za 2023. godinu.

II

Program mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Grada Subotice za 2023. godinu je sastavni deo ovog rešenja.

III

Ovo rešenje objaviti u „Službenom listu grada Subotice“.

O b r a z l o ž e n j e

Pravni osnov: Članom 13. stav 1. i 4. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS“, broj 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16), propisano je da jedinice lokalne samouprave mogu da utvrđuju mere podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i i mere politike ruralnog razvoja za područje teritorije jedinice lokalne samouprave, i član 33. stav 1. tačka 4. Statuta Grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br. 27/19 – prečišćen tekst, 13/21 i 16/21) kojim je propisano da Skupština donosi program razvoja Grada i pojedinih delatnosti.

Razlog donošenja: Služba za poljoprivredu i poljoprivredno zemljište je u skladu sa Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju izradila predlog Programa mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja grada Subotice za 2023. godinu. Program se sastoji od tri dela i to: Opšte informacije i tabelarni prikaz mera, Opis planiranih mera i Identifikaciona karta.

U cilju unapređenja kvaliteta života ljudi koji žive u ruralnim oblastima na teritoriji Grada Subotice, Skupština grada uz Saglasnost Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, donosi Program mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Grada Subotice za 2023. godinu.

U skladu sa izloženim predlaže se donošenje Rešenja u tekstu kako je dato u materijalu.

Izvršilac: Za izvršenje ovog Rešenja i Programa brinuće se Sekretarijat za poljoprivredu i zaštitu životne sredine.

Rok izvršenja: Izvršenje ovog Rešenja i Programa će se sprovesti u toku 2023. godine.

Izvor sredstava potrebnih za realizaciju: Za realizaciju Rešenja odnosno mera iz Programa obezbeđena su sredstva Planom korišćenja aproprijacija – Finansijski plan programa 2: Komunalna delatnost i Programa 5: Razvoj poljoprivrede za 2023. godinu.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Број: 320-00-02266/2023-09

Датум: 22. фебруар 2023. године

Београд
Немањина 22-26

ГРАД СУБОТИЦА

- Градска управа -

- Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине -
- Служба за пољопривреду и пољопривредно земљиште -

СУБОТИЦА

Трг слободе бр. 1

У прилогу дописа достављамо Решење о давању претходне сагласности на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Суботицу за 2023. годину број: 320-00-02266/2023-09 од 22. фебруара 2023. године, које је ово министарство донело на основу захтева који је доставила Служба за пољопривреду и пољопривредно земљиште Градске управе града Суботице, дописом број: IV-08/II-320-11/2023-1 од 20. фебруара 2023. године, као и копију Предлога програма на који је дата сагласност, који је саставни део Решења.

Јелена Танасковић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Број: 320-00-02266/2023-09
Датум: 22. фебруар 2022. године
Београд
Немањина 22-26

На основу члана 13. став 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14 и 103/15 и 101/16),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

РЕШЕЊЕ

о давању претходне сагласности на Предлог програма подршке
за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја
за град Суботицу за 2023. годину

I

Даје се претходна сагласност на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Суботицу за 2023. годину (у прилогу Решења и чини његов саставни део), који је овом министарству доставила Служба за пољопривреду и пољопривредно земљиште Градске управе града Суботице, дописом број: IV-08/II-320-11/2023-1 од 20. фебруара 2023. године.

II

Ово решење доставити Служби за пољопривреду и пољопривредно земљиште Градске управе града Суботице, на даљу надлежност.

Образложење

Служба за пољопривреду и пољопривредно земљиште Градске управе града Суботице, дописом број: IV-08/II-320-11/2023-1 од 20. фебруара 2023. године, доставила је Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, ради давања претходне сагласности, Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Суботицу за 2023. годину (у даљем тексту: Предлог програма).

Чланом 13. став 1. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16 - у даљем тексту: Закон), прописано је да органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу да

утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, осим директних плаћања, а која се не односе на регресе за трошкове складиштења у јавним складиштима и регресе за репродуктивни материјал и то само за вештачко осемењавање, као и мере политике руралног развоја за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Чланом 13. став 3. Закона прописано је да се средства за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја обезбеђују у буџету аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и користе се у складу са програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.

Одредбом члана 13. став 4. Закона прописано је да програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Чланом 13. став 5. Закона прописано је да подршка спровођења пољопривредне политике и политике руралног развоја у аутономној покрајини и јединицама локалне самоуправе не може бити у супротности са Националним програмом за рурални развој и Националним програмом за пољопривреду.

Имајући у виду чињеницу да нису донети национални програми руралног развоја и за пољопривреду за следећи програмски период, не постоји важећи национални програм са којим је могуће извршити упоређивање достављеног Предлога програма, односно утврдити усклађеност мера подршке које су наведене у достављеном Предлогу програма.

Имајући у виду да су достављеним Предлогом програма утврђене мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Суботице, да су средства обезбеђена у буџету града Суботице, као и да мере утврђене Предлогом програма нису у супротности са одредбом члана 13. став 1. Закона, којим је јасно прописано које врсте мера подршке не могу да утврђују органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, решено је као у диспозитиву.

МИНИСТАР
Јелена Танасковић

Na osnovu člana 13. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni glasnik RS", broj: 10/13, 142/14, 105/15 i 101/16), člana 33. stav 1. tačka 4. Statuta Grada Subotice ("Službeni list Grada Subotice", broj: 27/19 - pročišćen tekst, 13/21 i 16/21), Odluke o budžetu Grada Subotice ("Službeni list Grada Subotice", broj: 37/22) i Rešenja o davanju prethodne saglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, broj: od godine, Skupština grada Subotice, na sednici održanoj dana godine, d o n o s i

PROGRAM PODRŠKE ZA SPROVOĐENJE POLJOPRIVREDNE POLITIKE I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA ZA Grad Suboticu za 2023. godinu

I. OPŠTE INFORMACIJE I TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH MERA Analiza

postojećeg stanja

Geografske i administrativne karakteristike: Područje grada Subotica nalazi se na površini od 1.007,36 km² na severu Republike Srbije, uz granicu sa Republikom Mađarskom, na 46-05-55 severne geografske širine i 19-39-47 istočne geografske dužine. Prosečna nadmorska visina Subotice je 114 m, 40 m iznad nivoa Tise kod Kanjiže do 32 m iznad nivoa Dunava kod Baje. Pored Subotice prolazi međunarodni put E-75. Do graničnog prelaza Kelebija ima 10 km, a do Horgoša 30 km. Severno od Grada je plodna peščara s vinogradima i voćnjacima, a južno zemlja oranica. Danas na celokupnoj teritoriji grada (sa 19 prigradskih naselja) živi, prema proceni Zavoda za statistiku, 134.572 stanovnika. Prosečna gustina naseljenosti je 134 stanovnika/km². Pored toga grad ima i 18 gradskih naselja, to znači da Grad Subotica ukupno ima 37 mesnih zajednica. To su: Gradska naselja: Aleksandrovo, Bajnat, Centar I, Centar II, Centar III, Dudova šuma, Gat, Ker, Kertvaroš, Makova semica, Mali Radanovac, Novi Grad, Mali Bajmok, Novo Selo, Peščara, Prozivka, Radanovac, Zorka i Željezničko naselje. Ruralne mesne zajednice: Bajmok, Bački Vinogradi, Bačko Dušanovo, Bikovo, Čantavir, Đurđin, Hajdukovo, Kelebija, Ljutovo, Mala Bosna, Mišićevo, Novi Žednik, Palić, Stari Žednik, Šupljak, Tavankut, Verušić i Višnjevac.

Prirodni uslovi i životna sredina: Grad Subotica se prostire na delovima dve biogeografske celine: Subotičke peščare i Bačke lesne zaravni (lesna zaravan Telečka). Subotička peščara se prostire severno od Subotice i predstavlja zatalasanu površinu sastavljenu od eolskog peska. Najveći deo je stabilizovan ozelenjavanjem, dok je na obradivim površinama izražen uticaj delovanja eolske erozije. Karakteriše je dinski reljef. Zbog velike sabirne površine peska i nepropustivog sloja alkalizovanog lesa, peščara se odlikuje prisustvom podzemne vode, čija blizina predstavlja veoma povoljnu karakteristiku. Navedene karakteristike stvaraju predeo sa specifičnim mozaičnim rasporedom različitih ekosistema na peskovitoj podlozi i velikom raznovrsnošću flore i faune. Bačka lesna zaravan predstavlja talasastu površinu koja obuhvata južni deo teritorije Grada. Teren je u celosti izgrađen od lesa, koji je pri površini humificiran i predstavlja obradivo zemljište. Od zemljišta su zastupljeni plodni černozem i livadske crnice. Od geomorfoloških elemenata preovlađuju brežuljci i interkolinske depresije, prisutne su i vrtače, a posebnu karakteristiku području daju dolovi, koji su uglavnom doline potoka: Čik, Krivaja i Kireš. Konfiguracija zemljišta je izrazito ravničarska sa mestimičnim pojavama malih brežuljaka. Klima Subotice pripada zoni umereno kontinentalne klime. Otvorenost ovog prostora prema severu i zapadu omogućava veći uticaj vazдушnih strujanja tako da dolazi do većih kolebanja temperature vazduha, padavina i vetrova. Jesen je toplija od proleća, a prelaz od zime ka letu je oštiji nego što je od leta ka zimi. Grad Subotica se prostire na 100.736,10 ha od čega se šume prostiru na 4.457,76 ha (po podatku JP „Vojvodinašume“) što iznosi 4,43% pošumljenosti teritorije. S druge strane, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku prema popisu iz 2011. godine pod šumom na teritoriji grada Subotica je 3.728 ha, pri čemu je u državnoj svojini 3.689 ha, a u privatnoj 39 ha. Stvarno stanje pošumljenosti se ne zna obzirom da je

Zakonom o šumama („Službeni glasnik RS“, broj: 30/10, 93/12, 89/15 i 95/18 – dr. zkn) propisano da se pod šumom podrazumevaju i površine veće od 5 ari obrasle šumskim drvećem u šta spadaju i zaštitni pojasevi. Inventura zaštitnih pojaseva i drugih površina većih od 5 ari obraslih šumskim drvećem na teritoriji Grada nije rađena. Međutim, ostaje činjenica da je stanje pošumljenosti teritorije Grada ispod 5%, a da bi se postigla optimalna šumovitost teritorije od 14,2% trebalo bi pošumiti još oko

10.000 ha. U Gradu Subotica severni deo zauzimaju delovi Subotičko-horgoške peščare, od Tavankuta do Horgoša. Najveći deo tog prostora obuhvataju subotičke šume, čiji južni obod okružuje Grad od severozapada do jugoistoka. Ove šume, nastale ljudskim radom u proteklih 150 godina u cilju vezivanja peska i sprečavanja dejstva eolske erozije, čine danas zaštitno zelenilo oko Subotice. Na ovaj pojas se nadovezuje zelenilo Palića sa Paličkim i Ludaškim jezerom i u nastavku Selevenjske pustare sa Selevenjskom šumom. Južni deo Grada obuhvata poljoprivredno zemljište sa malo zelenila u ataru gde je prirodna vegetacija opstala samo u fragmentima. Usled toga je krajnje ugrožena zajedno sa životinjskim vrstama, kojima obezbeđuje stanište. Područje Subotičke peščare je u dalekoj prošlosti dobrim delom bilo bez šumske vegetacije, izuzev uticajne zone Kereša i mikrolokaliteta sa visokim nivoom podzemnih voda gde je formirana autohtona šumska vegetacija (domaće topole, vrbe, hrast lužnjak, jasen). Od kraja XVIII veka pošumljavanjima sprovedenim radi smanjivanja eolske erozije formirana je šumska vegetacija u sadašnjem obliku. Pored domaćih vrsta, za pošumljavanje su korišteni bagrem i crni bor. Tokom vremena procenat domaćih vrsta je sve više smanjivan u šumskim kulturama, a preovladale su monokulture stranih vrsta: bagrem, hibridne topole, crni bor i koprivić. Većina šumskog fonda u našim šumama su sastojine veštačkog porekla, a glavne vrste su alohtone. Najviše je bagrema (*Robinia pseudoacacia*) sa 60,29%, zatim bora (*Pinus nigra*) 22,53%, euroameričke topole (*Populus euroamericana*) sa 8,65%, američkog jasena (*Fraxinus excelsior*) i koprivića (*Celtis australis*) sa 2,80% i ove vrste čine preko 90% šumskog fonda. Autohtone vrste, bela i crna topola sa 3,95% (*Populus alba* i *P. nigra*) i hrast lužnjak (*Quercus robur*) sa 1,78% čine manje od 10% površina pod šumama. Obnavljanje odnosno pošumljavanje na peščarskom staništu je kompleksan zadatak koji zavisi od klimatskih uslova. Prirodno obnavljanje autohtonih vrsta je teško obzirom da se nivo podzemnih voda usled melioracija spustio toliko da ih pomladak i mlade sadnice ne mogu doseći. Prisutna je i pojava prirodne obnove unešenih stranih vrsta (bagrem, koprivić, bor) što ukazuje na promenu stanišnih uslova i doprinosi ublažavanju oštih klimatskih faktora na pesku. Šumovitost područja se održava na približnom nivou od 4.500 ha poslednjih nekoliko uređajnih razdoblja (4.457,76 ha po poslednjem premeru iz 2000. godine). Sa aspekta zaštite prirodnih izvornih vrednosti ove uglavnom monokulture ne poseduju karakteristike šumskih ekosistema i ne doprinose očuvanju biodiverziteta. Ove šume su zaštitnog tipa, njihova proizvodna funkcija je sekundarna, tako da se planirana zaštita može uklopiti u održivi oblik korišćenja šumskog resursa i razvijanje ekoloških funkcija. Raspored ovih vrednih površina je takođe neodgovarajući, jer su grupisane uglavnom u severnom delu Grada. U južnom delu preovladavaju otvorene poljoprivredne površine sa premalo potrebnih struktura koje doprinose kvalitetu životne sredine kao što su: razni zaštitni pojasevi, živice, remize, ekološki koridori, itd.

Stanje i trendovi u ruralnom području

Demografske karakteristike i trendovi: Na osnovu podataka iz popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. godine, Grad Subotica je imao 141.554 stanovnika. Usled negativnog prirodnog priraštaja i sve učestalijih migracija stanovništva, broj stanovnika je u konstantnom opadanju. Na osnovu procene Republičkog zavoda za statistiku broj stanovnika Grada Subotice na dan 30.06.2021. godine je iznosio 134.572 stanovnika. Zvanični rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine prikazuju sledeću disperziju prema mestu stanovanja na teritoriji grada Subotice: od ukupnog broja stanovnika 141.554 u gradskim mesnim zajednicama živelo je 98.434 stanovnika, a u prigradskim mesnim zajednicama je živelo 43.120 stanovnika. Kretanje ukupnog broja stanovništva opštine Subotica do 1981. godine beleži tendenciju rasta, a od 1981. godine do poslednjeg popisa 2011. godine uočena je negativna tendencija. Razvoj stanovništva Subotice karakteriše tri globalna demografska procesa: (1) ukupna depopulacija (pad broja stanovnika); (2) prirodna depopulacija (broj umrlih stanovnika prevazilazi broj živorođene dece) i (3) demografsko starenje. Tokom 90-tih godina došlo je do brojnih društveno-ekonomskih i političkih promena koji su uticali na kretanje broja stanovnika. Najveći uticaj na demografske promene imala su velika migraciona kretanja koja su

doprinela prilivu izbeglih i raseljenih lica u Suboticu, s jedne strane, dok je ekonomska i politička nestabilnost doprinela povećanom odlasku u inostranstvo, s druge strane. Složen bilans ovih kretanja samo je jedna komponenta ukupne dinamike, a u sadejstvu sa prirodnim kretanjem koje karakteriše nastavak biološke depopulacije, te urušavanje celokupne privrede i loše sprovedeni procesi privatizacije, doveli su do smanjenja broja stanovnika. Prema podacima Popisa stanovništva 2011. godine, radni kontingent grada Subotice (starosna grupa uzrasta od 15 do 64 godine) je iznosio

97.448 osoba, odnosno 68,84% od ukupnog broja stanovnika, dok je prosečna starost stanovništva iznosila 41,9 godina. Tokom godina dolazi do smanjenja broja radnog kontingenta grada Subotice. Ukupan broj radno sposobnog stanovništva u 2021. godini je iznosio 88.643 osoba, odnosno 65,9%, a prosečna starost je 43,10.

Broj stanovnika prema mestu stanovanja na teritoriji Grada Subotice (prema pipisu stanovništva iz 2011. godine)

Gradske mesne zajednice	Br. stanovnika	Prigradske mesne zajednice	Br. stanovnika
Aleksandrovo	6.669	Bački Vinogradi	1.922
Bajnat	2.712	Bačko Dušanovo	627
Centar 1	3.032	Bajmok	7.414
Centar 2	3.137	Bikovo	1.188
Centar 3	4.157	Čantavir	6.591
Dudova Šuma	10.259	Đurđin	1.441
Gat	4.063	Hajdukovo	2.313
Ker	3.916	Kelebija	2.142
Kertvaroš	7.338	Ljutovo	1.067
Makova Sedmica	4.820	Mišićevo	377
Mali Bajmok	4.884	Mala Bosna	1.076
Mali Radanovac	4.617	Palić	6.969
Novi Grad	2.742	Novi Žednik	2.327
Novo Selo	7.851	Stari Žednik	1.876
Peščara	6.037	Šupljak	1.115
Prozivka	8.704	Tavankut	3.424
Radanovac	2.096	Verušić	708
Željezničko Naselje	5.914	Višnjevac	543
Zorka	5.486		

Diverzifikacija ruralne ekonomije: Republički zavod za statistiku objavio je podatke o registrovanoj zaposlenosti za 2015. godinu, prema novom izvoru – Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja (CROSO). Takođe, razvijena je nova metodologija zasnovana na kombinovanju podataka CROSO i Statističkog poslovnog registra (SPR). Prelaskom na novi izvor podataka proširuje se obuhvat poslovnih subjekata, pa samim tim i broja zaposlenih u tim subjektima, uključujući sve modalitete zaposlenosti. Definicija registrovane zaposlenosti: pod pojmom zaposleni podrazumevaju se lica koja imaju formalno pravni ugovor o zaposlenju, odnosno zasnovan radni odnos sa poslodavcem, na određeno ili neodređeno vreme; lica koja rade van radnog odnosa, na osnovu ugovora o delu ili na osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova; lica koja obavljaju samostalne delatnosti ili su osnivači privrednih društava ili preduzetničkih radnji; kao i lica koja obavljaju poljoprivredne delatnosti a nalaze se u evidenciji Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja. Ukupan broj zaposlenih u 2016. godini iznosio je 44.071 lica. Zaposlenih kod pravnih lica i preduzetnika, u radnom odnosu i van radnog odnosa, kao i lica koja obavljaju samostalne delatnosti ili su osnivači privrednih društava ili preduzetničkih radnji bilo je 42.501. Registrovanih individualnih poljoprivrednika bilo je 1.570. što je u odnosu na predhodnu godinu manje za 54 registrovana poljoprivredna gazdinstva. Posmatrajući strukturu zaposlenih na teritoriji Grada Subotice prema delatnostima tokom 2016. godine, može se zaključiti da je najveći

broj zaposlenih u sektoru prerađivačke industrije, zatim u sektoru trgovine na veliko i malo i popravci motornih vozila, na trećem mestu su zaposleni u okviru sektora zdravstvene i socijalne zaštite. Sa druge strane, najmanji broj zaposlenih je u sektoru poslovanja nekretninama, zatim u sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom i parom, dok su na trećem mestu zaposleni u okviru sektora snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama. U 2019. godini broj zaposlenih je bio 45.897 lica. Zaposlenih kod pravnih lica i preduzetnika, u radnom odnosu i van radnog odnosa, kao i lica koja obavljaju samostalne delatnosti ili su osnivači privrednih društava ili preduzetničkih radnji bilo je 44.608 dok je registrovanih individualnih poljoprivrednika bilo 1.289. Seosko stanovništvo na području Subotice odlikuje i sve veći broj lica koja tu žive, ali čija egzistencija nije u vezi sa poljoprivredom. Oni deo svojih potreba zadovoljavaju u mestima gde žive, a svoje potrebe za tercijarnim (uslužnim) delatnostima zadovoljavaju odlazeći u grad. Broj kako gradskog tako i seoskog stanovništva na području Subotice smanjuje se znatno brže nego na nivou AP Vojvodine. Pri tome, gradsko stanovništvo na području Subotice smanjeno je za oko 2 %, a seosko za oko 12 %. U kategoriji poljoprivrednog stanovništva nepovoljna kretanja se ispoljavaju i u broju malih poljoprivrednih gazdinstava. U Subotici 12.000 malih poljoprivrednih domaćinstava i gazdinstava raspolaže sa poljoprivrednom površinom od 4 ha u proseku po domaćinstvu/gazdinstvu. Ovi posedi nisu u mogućnosti da obezbede egzistenciju porodica, a još manje da obezbede razvojnim kreditima održivi razvoj malog poljoprivrednog domaćinstva/gazdinstva. Na teritoriji Grada Subotice su prisutne primarne (grane poljoprivrede) i sekundarne grane privrede (prerađivačka industrija i teška industrija). Što se tiče poljoprivrede rasprostranjeno je ratarstvo, kao vodeća grana lokalne poljoprivrede u područjima gde je zemljište plodno i bogato hranjivim materijama. Na peskovitim područjima više je rasprostranjeno voćarstvo i vinogradarstvo, s tim da je voćarstvo značajnije dok vinogradarstvo sve više gubi svoj položaj. Pored biljne proizvodnje i stočarstvo u strukturi subotičke poljoprivrede ima svoj položaj. U naseljima gde poljoprivrednici bave sa ratarstvom u većini slučajeva bave se i stočarstvom. Gajenje stoke se u dosta slučajeva vrši isključivo za sopstvene potrebe, a ne za prodaju. Broj stoke na teritoriji grada Subotice je u konstantnom padu. Industrija Subotice tradicionalno je diverzifikovana. Pored prehrambene industrije u raznim svojim podsektorima, intenzivno su se razvijali elektromašinski kompleks, hemijska industrija, industrija tekstila, prerada kože i proizvodnja obuće, čarapa, štamparije i građevinarstvo. Zanatstvo i preduzetništvo se vekovima razvijalo u Subotici. Zahvaljujući geografskom položaju, ovde su se ukrstili putevi različitih kultura koje su postavile osnove i smernice razvoja zanatstva, preduzetništva i male privrede. Nakon drugog svetskog rata pa sve do početka 90-tih godina prošlog veka, Subotica je predstavljala jedan od vodećih industrijskih centara bivše Jugoslavije. Usledile su godine ekonomskog propadanja i sve većeg tehničko-tehnološkog zaostajanja. To je možda još više pogodilo ruralna područja grada Subotica, jer su na selima nestali gotovo svi postojeći industrijski kapaciteti, ili su se smanjili na nivo obavljanja minimuma aktivnosti. Tempo rasta i razvijenosti MSPP u Subotici zaostaje za potrebama bržeg ekonomskog razvoja i zapošljavanja, jer izdvajanja za njegovo jačanje nisu dovoljna. Razvoj je pretežno bio koncentrisan na trgovinu, uslužne delatnosti, ugostiteljstvo i sl. S obzirom na to da u sektoru usluga brže pada tražnja nego na tržištu proizvoda, nastankom ekonomske krize mnoga MSP su izgubila mogućnost da investiraju u svoj razvoj, a samim tim je i došlo do pada zaposlenosti u ovom sektoru. Strategija razvoja MSPP u selima bi trebala da bude usmerena na one prerađivačke delatnosti koje bi koristile sirovinu koja se proizvodi u njihovim sredinama. Uporedo sa tim, trebalo bi raditi na pospešivanju programa koji bi radno angažovali žene sa sela, koje danas uglavnom vode brigu o domaćinstvu i obavljaju poslove na gazdinstvu kao pomažući članovi gazdinstva. Mlađe žene na selu u proseku imaju završena tri razreda srednje škole i zbog toga bi uputno bilo raditi na njihovom upućivanju i uključivanju u neki vid privrednog angažovanja, jer one predstavljaju neiskorišćeni ekonomski kapacitet za diverzifikaciju ruralne ekonomije. Veliku šansu preduzeća imaju u oblasti uslužnog zanatstva, prerađivačke delatnosti i usluga, gde bi mogla u većem obimu da se zaposli ženska radna snaga. Najslabije tačke poslovanja preduzeća, posebno u seoskim sredinama se odnose na ispitivanje tržišta i istraživanje mogućnosti plasmana proizvoda. Potrebno je obezbediti dodatno obrazovanje vezano za razne vidove udruživanja i zajedničkog tržišnog nastupa. Najznačajnije mogućnosti razvoja malih i srednjih preduzeća u preradi primarnih poljoprivrednih proizvoda su: proizvodnja funkcionalne hrane prerada kukuruza (kvasac, alkohol i dr.) ekološka ambalaža od žetvenih ostataka energetski briketi od ostataka proizvoda poljoprivrede i šumarstva proizvodnja i prerada povrća (zamrzavanje i topla prerada) prerada voća (hladnjače za čuvanje i pakovanje; kompoti i pasterizovano voće; sušeno voće, rakija sa geografskim

poreklom) prerada stočarskih proizvoda proizvodnja i prerada uljarica – bundeva proizvodnja i prerada pečurki proizvodnja predmeta od pruča proizvodnja umetničkih suvenira od materijala biljnog porekla. Obrazovanje u ruralnim područjima grada Subotice obuhvata predškolsko i osnovno obrazovanje, ali nema srednjih škola, ni u vidu područnih odeljenja. Institucije visokog obrazovanja nalaze se u urbanom delu grada i posredno su u funkciji ruralnog razvoja. Bez obzira što su visokoškolske institucije locirane u urbanom delu Subotice, njihov značaj i uticaj na ruralni razvoj i poljoprivredu zaslužuje određene informacije. U Subotici su locirana dva fakulteta iz sastava Univerziteta u Novom Sadu, i to Ekonomski fakultet u Subotici i Građevinski fakultet u Subotici. Pored toga Visoka tehnička škola strukovnih studija u Subotici kao ustanova visokog obrazovanja obzirom na širinu svojih programa takođe je od interesa za ruralni razvoj. Odeljenja pojedinih privatnih univerziteta u Subotici takođe ne treba zanemariti (Singidunum, Fakultet za privredu i pravosuđe, Internacionalni univerzitet Novi Pazar, i drugi). Ono što, međutim nedostaje, jeste visoka edukacija u oblasti poljoprivrede, zatim raznih tehnologija koje se traže od subotičkih poslodavaca. Postojeća institucija koja se intenzivno bavi nerformalnim obrazovanjem, Otvoreni Univerzitet u Subotici, nedovoljno je iskorišćena, ako se imaju u vidu njeni potencijali.

Ruralna infrastruktura: Kvalitativne karakteristike drumskog saobraćaja: kvalitet puteva je loš, posebno su atarski putevi u lošem stanju i to je najslabija tačka u pogledu puteva. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku objavljenih u „Opštine i gradovi u Republici Srbiji“, 2022, Beograd, ukupna dužina puteva u Subotici je 244.7 km, od toga državnih puteva I reda ima 48.5 km, II reda ima

83.6 km, a opštinskih puteva ima 112.5 km. U rekonstrukciji su deonice pruge Subotica - Novi Sad (gde su vozovi zbog loših pruga vozili 20 - 30 km/h), kao i pravac prema Segedinu. Pravac prema Somboru i Bogojevu hendikepiran je još uvek nemogućnošću saobraćaja dalje prema Osijeku ili Vinkovcima, Zagrebu, Ljubljani, odnosno Rijeci i dalje prema Veneciji. U Subotici se, kao jedini resurs, za institucionalno vodosnabdevanje koristi kvartarna vodonosna sredina (osnovni vodonosni kompleks) na dubinama između 100 m i 200 m. Ovaj resurs se, pored vodosnabdevanja naselja, koristi i za druge namene. (industrija, poljoprivreda, stočarstvo, zanatstvo, rekreacija i dr.) Na dubinama većim od 400-500 m evidentirani su akviferi sa termo-mineralnim karakterom podzemnih voda. Trenutno se u eksploataciji nalazi nekoliko bunara, koji se koriste u rekreativne i energetske svrhe. Ove vode se odlikuju izlaznim temperaturama između 38°S (na zapadnom obodu Grada) i 43°S (na istočnom obodu Grada) i većim koncentracijama soli. Vode raspolažu i sa balneološkim svojstvima. Vodosnabdevanje: količina ukupne zahvaćene vode na godišnjem nivou iznosi 10.195.000 m³, isporučene vode za piće 8.064.000 m³, ispuštene otpadne vode 8.064.000 m³, prečišćene otpadne vode 8.064.000 m³. Broj domaćinstava priključenih na vodovodnu mrežu iznosi 49.900, a broj domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu 32.292. Dužina vodovodne mreže je 535 km. Sadašnji sistemi vodosnabdevanja, u pogledu korišćenja resursa, predstavljaju kombinaciju kontinualnog korišćenja i vršnih sistema. Sa stanovišta razvoja, neophodno je obezediti dopunske vodozahvatne kapacitete. Uzimajući u obzir i potrebe navodnjavanja, neophodno je revitalizovati postojeće i izgraditi mrežu kanala. Kada je reč o električnoj energiji većina ispitanika je zadovoljna time što je mreža razgranata i velika većina domaćinstava raspolaže njom. Nezadovoljstvo se koncentriše oko sledećeg:

1. Nizak je napon, pa je jako teško zasnovati proizvodnju zbog nestabilne struje, 2. Skupa je. U većini naselja nema gasa. Grad Subotica ima 29 pošti i 47.710 telefonskih pretplatnika. Subotica je centar mrežne grupe, koja pokriva skoro celu Severnu Bačku. Zahvaljujući povoljnom geografskom položaju, kroz teritoriju mrežne grupe Subotice prolazi magistralni optički-kablovski prenosni sistem, koji povezuje telekomunikacionu mrežu naše zemlje sa regijom. U Subotici se nalazi glavna digitalna centrala sa svojim isturenim stepenima za koju su vezane čvorne centrale Palić, Bajmok, centrale u Severnoj Bačkoj i krajnje centrale u Gradu Subotica.

Pokazatelji razvoja poljoprivrede

Poljoprivredno zemljište: Prema statističkim podacima RZS, „Opštine i regioni“ iz 2022. godine ukupno korišćeno poljoprivredno zemljište grada Subotice je 74.720 ha, od čega su oranice i bašte ukupno 69.510 ha, voćnjaci 2.374, vinogradi 182, te livade i pašnjaci 2.523 ha. Na teritoriji Subotice registrovano je 6.548 poljoprivrednih gazdinstava sa preko 10 ha prosečno korišćenog poljoprivrednog zemljišta po gazdinstvu. Od ukupnog raspoloživog zemljišta (89.636 ha), raspoložive

poljoprivredne površine čine 79.218 ha, pri čemu se žitarice kao ključne kulture gaje na 55.114 ha, a industrijsko bilje na 8.578 ha. Približno 6.300 poljoprivrednih gazdinstava koristi 75.519 ha od čega su oranice i bašte 69.509 ha odnosno 78 % ukupno raspoloživog zemljišta. U strukturi zasejanih površina oranica i bašta, žita učestvuju dominantno sa 79,30 %, industrijsko bilje sa 12,35 %, a krmno bilje sa 4,55 %. Kukuruz i pšenica su najzastupljenije kulture i njihov udeo u žitnim površinama iznosi preko 90% (pojedinačno kukuruz oko 62% i pšenica oko 32%), slede ječam, ovas, raž i ostala žita. Ukupna godišnja proizvodnja kukuruza kao dominantne žitarice na području Subotice je na nivou od 265.205 tona, dok je proizvodnja pšenice na nivou od 63.242 tone (podaci za 2011). Kada je reč o površinama pod industrijskim biljem dominiraju suncokret i uljana repica, dok se među površinama pod krmnim biljem ističu kukuruz za silažu i lucerka. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u svojini republike Srbije (državnoj svojini) iznosi 14.291,0048 ha, od toga se trenutno daje u zakup 10.969,8500 ha. U našem gradu površina pod sistemom za odvodnjavanje iznosi 100.262 ha, od toga korišćena poljoprivredna površina iznosi 88.890 ha. Odvodnjavana površina je oko 45.755 ha, od toga korišćena poljoprivredna površina je 43.215 ha. Broj crpnih stanica (zgrada) je jedan, broj pumpi je dva. Ukupna pionska snaga je 50 kW, ukupan kapacitet je 0.80 m³/h. Kanalska mreža: glavni kanali – 78 km ostali kanali – 148 km kanali za navodnjavanje koji se koriste i za odvodnjavanje – 18 km Navodnjavane površine su male, iznose svega 2.219 ha, od toga 1.396 ha su voćnjaci, 785 ha su oranice i bašte, 15 ha su vinogradi, 23 ha su ostali stalni zasadi.

Višegodišnji zasadi: Na području Subotice pod voćnjacima se nalazi ukupno 2.683 ha to je u odnosu na podatak da je u Republici Srbiji prema Popisu poljoprivrede iz 2012. godine registrovano 631.522 poljoprivredna gazdinstva relativno malo. (svega 1 %) od čega se 2.444 ha odnosi na plantažne voćnjake, a 239 ha na ekstenzivne voćnjake. Pod voćnim vrstama na plantažama se nalazi ukupno 2.444 ha, od čega se jabuke gaje na 1.596 ha, kruške na 126 ha, breskve na 247 ha, šljive na 254 ha, kajsije na 94 ha i višnje na 127 ha. Vodeći proizvod voćarstva u Subotici su dakle jabuke, sa registrovanih 1.118.300 stabala, prosečnim prinosom od 24,4 kg po stablu, odnosno godišnjom proizvodnjom od 27.241.000 kg. Povrće, bostan i jagode se gaje na ukupno 480 ha, (popis poljoprivrede 2012), i to po sledećem rasporedu: paradajz na 28 ha, kupus i kelj na 60 ha, paprika na 129 ha, crni luk na 38 ha i beli luk na 43 ha, itd. Prinos krompira po hektaru, 2012. godine, bio je 12.148 kg, dok je ukupan prinos bio 5.588 t. Prinos pasulja po hektaru, 2012. godine, bio je 821 kg, dok je ukupan prinos bio 73 t, na 115 hektara. Daleko najzastupljenije voće su jabuke, koje su posađene na površini od 1.596 ha, zatim šljive na 254 ha, pa breskve 247 ha, višnje 127 ha, kruške 126 ha i kajsije 94 ha. Broj stabala jabuka, 2012. god, bio je 1.516.969 sa prinosom od 10,7 kg po stablu i proizvodnjom od 16.160 t. Slede šljive sa 251.884 stabla, prinosom od 23,3 kg po stablu i proizvodnjom od 5.868 t. Zasad bresaka čini 188.485 stabala, sa prinosom od 8,4 kg po stablu i proizvodnjom od 1.584 t. Prema popisu poljoprivrede 2012. godine, pod vinogradima ukupno se nalazi svega oko 413 ha, od toga je 59 ha pod sortama za vino sa geografskim poreklom, 338 ha pod ostalim vinskim sortama i 16 ha pod sortama za jelo. Broj rodničkih čokota je 2.912 hiljada, prinos po jednom čokotu 0,6 kg, a ukupan prinos 1.711 t.

Stočni fond: Prema popisu poljoprivrede iz 2012. godine, u Subotici se gaji 111.156 grla stoke, od čega 19.896 goveda (od toga 6.857 krava), 77.606 svinja, (7.235 krmača) 12.989 ovaca, (8.648 za priplod) te 665 konja. Procena je da zajedno sa kozama, magarcima i drugom nepopisanom stokom to predstavlja nivo od cca. 150.000 grla razne stoke. Kada je reč o živini registrovano je: 271.192 kokoši, 6.563 pataka i 6.516 ćurki, što čini brojku od 284.271 registrovane živine, a zajedno sa procenjenim dodatnim brojem neregistrovane živine (koja obuhvata i guske, morke) kreće se na nivou od 400.000. Ako se sagleda u odnosu na stočarstvo Republike Srbije, uočljivo je da je proizvodnja goveda u Subotici iznad republičkog proseka, kao što je to i proizvodnja svinja. S druge strane, proizvodnja živine je na nešto nižem proseku, dok je proizvodnja ovaca još na nižem proseku. Kada je reč o proizvodnji mleka, na području grada Subotica godišnje se proizvede 22.545.000 litara (prema statističkim podacima za 2021. godinu).

Mehanizacija, oprema i objekti: U Subotici broj objekata za smeštaj goveda je 2.369 sa ukupnim kapacitetom od 32.758 mesta. Broj objekata za smeštaj svinja je 4.689 sa ukupnim kapacitetom od 148.468 mesta. Broj objekata za smeštaj kokošaka nosilja je 3.134 sa ukupnim kapacitetom od 245.530 mesta. Ostala stoka: broj objekata je 1.267 sa kapacitetom od 47.642 m². Iskorišćenost je oko 50% - 60% kod svih vrsta objekata. Objekti za smeštaj ostale stoke predstavlja izuzetak jer u ovom slučaju iskorišćenost oko 90%. Poljoprivredni proizvodi se mogu smestiti u 4.674 koševa za kukuruz ukupnih

kapaciteta objekta (vlastiti i korišćeni) od 290.509 m³, u 212 ambara ukupnih kapaciteta 36.023 m³ i 194 silosa ukupnih kapaciteta 106.286 t. Na teritoriji Grada Subotice poljoprivrednici poseduju 589 jednoosovinskog traktora, od toga 541 je u korišćenju. Broj dvoosovinskih traktora je 4.945, od toga 4.813 je korišćen u poljoprivrednoj godini. Broj kombajna 615, i 588 je bio u korišćenju. Možemo zaključiti da iskorišćenost voznog parka je dobar, preko 85%, ali nažalost 90% mehanizacije je starija od deset godina.

Radna snaga: Ukupan broj članova i stalno zaposlenih u poljoprivrednim gazdinstvima iznosi 13.798 lica od toga više od 8.000 su muškaraci. Ovaj trend se može videti i kada gledamo nosioce poljoprivrednih gazdinstava. U većini slučajeva nosioci gazdinstava rade na svojim imanjima (3.326 lica) uz pomoć članova gazdistava (članovi porodice – 2.612). Broj stalno zaposlenih na gazdinstvima (spolja radna snaga) je 608, dok sezonska radna snaga iznosi 981 lica godišnje. Oko 60% radne snage (7.901 lica) radi do 50 % radnog vremena na gazdistvu, a ostalo oko 40% radne snage (5.897 lica) radi više od 50% svog radnog vremena na gazdistvu. Nivo obučenosti upravnika gazdinstava pokazuje da 3.898 lica ima samo poljoprivredno iskustvo - bez stručne spreme, 297 ima poljoprivrednu srednju školu, dok 76 je završio neki kurs vezano za poljoprivredu. 1.950 ima završenu srednju ne poljoprivrednu stručnu spremu, i samo je 123 lica završilo pljoprivredni fakultet ili višu školu. U Subotici je problem stručna sprema poljoprivrednika i na taj način nedostatak novih tehnologija. Na ovaj način je nemoguće pratiti nove trendove u poljoprivredi i zato poljoprivreda ima tradicionalan karakter.

Struktura poljoprivrednih gazdinstava: Ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava iznosi 6.626, njihovo učešće u ukupnom broju domaćinstava iznosi 40%.

Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema veličini KP

Ukupno	PG 6.626	75.519 ha
Bez zemljišta	304	
1 ha	1.792	866
1-2	1.078	1.569
2-5	1.356	4.428
5-10	828	5.966
10-20	416	7.425
20-30	207	5.093
30-50	201	7.753
50-100	221	16.284
Preko 100 ha	105	26.136

Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema broju uslovnih grla stoke

4 UG	5.296
5-9	641
10-14	253
15-19	125
20-49	223
50-99	57
100-499	28
Preko 500 UG	3

Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda: Prema statističkim podacima Republičkog zavoda za statistiku Republike Srbije i Popisa poljoprivrede 2012. godine na teritoriji Grada Subotice ima ukupno korišćenog poljoprivrednog zemljišta 75.519 ha, o toga oranica i bašti ima 69.509 ha, voćnjaka 2.668 ha, vinograda 413 ha i livada i pašnjaka 2.659 ha. Registrovanih poljoprivrednih

gazdinstava ima 6.626 od čega je 6.500 porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, a 126 pravnih lica i preduzetnika. Stočni fond na teritoriji grada čine 19.896 grla goveda, 77.606 grla svinja, 12.989 grla ovaca i 293.949 grla živine. Prema popisu poljoprivrede 2012. godine, pod vinogradima ukupno se nalazi svega oko 413 ha, od toga je 59 ha pod sortama za vino sa geografskim poreklom, 338 ha pod ostalim vinskim sortama i 16 ha pod sortama za jelo. Broj rodni čokota je 2.912 hiljada, prinos po jednom čokotu 0,6 kg, a ukupan prinos 1.711 t. Broj stabala jabuka, 2012. god, bio je 1.516.969 sa prinosom od 10,7 kg po stablu i proizvodnjom od 16.160 t. Slede šljive sa 251.884 stabla, prinosom od 23,3 kg po stablu i proizvodnjom od 5.868 t. Zasad bresaka čini 188.485 stabala, sa prinosom od 8,4 kg po stablu i proizvodnjom od 1.584 t. Prema internim podacima Grada Subotice o setvenoj strukturi na teritoriji Grada se najviše gaje sledeće kulture: kukuruz na preko 30.000 ha, pšenica na oko 20.000 ha, suncokret oko 8.000 ha, uljana repica na oko 3.000 ha, soja na oko 2.000 ha, ječam 3.000 ha, šećerna repa na 1.500 ha, lucerka na oko 2.000 ha i ostalo.

Zemljoradničke zadruge i udruženja poljoprivrednika: Na teritoriji Grada Subotice su registrovane 22 zemljoradničke zadruge koje su u aktivnom statusu, dve su registrovane u oblasti stočarstva (uzgoj muznih krava i uzgoj svinja), ostale u oblasti ratarstva, voćarstva i vinogradarstva (gajenje žita, leguminoza, uljarica, voća i vinove loze). Registrovano je osam udruženja poljoprivrednih proizvođača, udruženje odgajivača svinja i dva udruženja pčelara.

Transfer znanja i informacija: U oblasti sticanja novih znanja i informacija iz oblasti poljoprivrede za poljoprivredne proizvođače, najznačajniju ulogu ima „Poljoprivredna stručna služba“ AD koja kroz redovno (radionice i edukativne programe) i neformalno obrazovanje pruža stručne savete, informacije i pomoći o tehničko - tehnološkim, komercijalno - tržišnim, organizacionim i drugim aspektima poljoprivredne proizvodnje. Savetodavci kroz svoje radionice obrade više tema, često u saradnji sa drugim obrazovnim institucijama iz oblasti poljoprivrede, zadrugama, NVO, udruženjima i poljoprivrednicima. Cilj edukacija, osim informisanja, je dobiti od proizvođača povratnu informaciju, koliko su primenjena stečena znanja u praksi i njihov rezultat, odnosno, da u konkretnim slučajevima inicijativa ide od proizvođača. U Subotici postoji Hemijsko tehnološka srednja škola „Lazar Nešić“ koja osposobljava učenike iz oblasti prehrambene industrije, hemije i biotehnologije i na taj način daje znanje učenicima kako prerađivati sirove poljoprivredne proizvode. U Subotici se izdaju četiri novine i rade četiri radio/televizija. Ovi mediji emituju svoje programe na srpskom jeziku i na jezicima nacionalnih manjina. Pored lokalnih medija mogu se i gledati odnosno slušati pokrajinski i republički javni mediji i naravno mediji iz inostranstva.

TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH MERA I FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Tabela 1. Mere direktnih plaćanja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos posticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Regresi	100.1	5.000.000,00	0,00	90	40.000,00	0,00
	UKUPNO		5.000.000,00				

Tabela 2. Mere kreditne podrške

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos posticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Kreditna podrška	100.2	15.000.000,00	0,00	8	1.000.000,00	0,00
	UKUPNO		15.000.000,00				

Tabela 3. Mere ruralnog razvoja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava	101	16.500.000,00	70	300.000,00	0,00
2	Upravljanje rizicima	104	5.000.000,00	40	30.000,00	0,00
3	Druge mere političke zaštite i očuvanja životne sredine	201.6	5.000.000,00	100	0,00	0,00
	UKUPNO		26.500.000,00			

Tabela 4. Posebni podsticaji

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos posticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Podsticaji za promotivne aktivnosti u poljoprivredi i ruralnom razvoju	402	3.500.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	UKUPNO		3.500.000,00				

Tabela 5. Mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, mera kreditne podrške, meraruralnog razvoja i posebnih podsticaja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekućugodinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos posticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku(%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Sufinansiranje troškova veterinarskih usluga i nabavke lekova, vakcina i vitamina za odgajivače svinja igoveda	601	5.000.000,00	0,00	90	40.000,00	0,00
	UKUPNO		5.000.000,00				

Tabela 6. Tabelarni prikaz planiranih finansijskih sredstava

Budžet	Vrednost u RSD
Ukupan iznos sredstava iz budžeta AP/JLS planiranih za realizaciju Programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja (bez prenetih obaveza)	55.000.000,00
Planirana sredstva za direktna plaćanja	5.000.000,00
Planirana sredstva za kreditnu podršku	15.000.000,00
Planirana sredstva za podsticaje merama ruralnog razvoja	26.500.000,00
Planirana sredstva za posebne podsticaje	3.500.000,00
Planirana sredstva za mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, kreditne podrške i u okviru mera ruralnog razvoja	5.000.000,00
Prenete obaveze	0,00

Ciljna grupa i značaj promene koja se očekuje za korisnike: Grad Subotica prepoznaje potrebe poljoprivrednih gazdinstava koji predstavljaju pretežni izvor privređivanja lokalnog stanovništva i teškoće sa kojima se svakodnevno susreću u složenim ekonomskim uslovima u kojima se naša država nalazi. Predlogom Programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja za područje grada Subotice, u 2018. godini lokalna samouprava nastavlja sa realizacijom Strategije lokalnog održivog razvoja Grada Subotice za period 2013-2022 u sektoru poljoprivrede i ruralnog razvoja. Prioritet u ovom sektoru je održivi privredni rast sa ciljem jačanja konkurentnosti agrarnog sektora na domaćem i inostranom tržištu kroz sprovođenje mera razvoja ruralne ekonomije sa fokusom na poljoprivrednu proizvodnju i podsticajem udruživanja i umrežavanja u agrarnom sektoru. Ciljnu grupu Programa čine registrovana poljoprivredna gazdinstva na teritoriji grada Subotice sa aktivnim statusom, u skladu sa Pravilnikom o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava i obnovi registracije, a u segmentu mere ruralnog razvoja ciljnu grupu čine poljoprivredne zadruge registrovane u gradu Subotici. Realizacija Programa, odnosno definisane mere doprineće • povećanju produktivnosti gazdinstava, • smanjenju proizvodnih troškova, • zaštita zemljišta, • jačanje kapaciteta i promocija ruralnih sredina, • povezivanje poljoprivrednih proizvođača.

Informisanje korisnika o mogućnostima koje pruža Program podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja: Informisanje potencijalnih korisnika o merama koje definiše Program izvršiće se putem svih dostupnih lokalnih sredstava informisanja (televizija, radio, novine) pošto je Program orijentisan prema svim poljoprivrednim gazdinstvima i poljoprivrednim zadrugama sa teritorije grada Subotice.

Monitoring i evaluacija: Za monitoring i evaluaciju Programa zadužen je Sekretarijat za poljoprivredu i zaštitu životne sredine grada Subotice i Komisija za vrednovanje i rangiranje podnetih prijava po konkursu za finansiranje programa udruženja građana iz oblasti poljoprivrede. Ostvareni rezultati se prate kroz procenat ostvarenja svake mere u okviru Programa.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

II. OPIS PLANIRANIH MERA

2.1. Naziv i šifra mere: 100.1 Regresi

2.1.1. Obrazloženje: U skladu sa Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jedinice lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", broj: 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16) mogu da utvrđuju mere koje se odnose na direktna plaćanja za regrese za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje). Ova mera predstavlja podršku poljoprivrednim gazdinstvima na teritoriji Grada Subotice kako bi se povećao stočni fond.

2.1.2. Ciljevi mere: Realizacija ove mere pozitivno će uticati na socioekonomski razvoj ruralne sredine i to kroz podizanje konkurentnosti proizvodnje, obezbeđivanje uslova za razvoj govedarstva i svinjarstva kao i proizvodnju mleka i mesa. Krajnji cilj je podizanje životnog standarda poljoprivrednih proizvođača.

2.1.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.1.4. Krajnji korisnici: Krajnji korisnici su poljoprivredni proizvođači sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada Subotice.

2.1.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.1.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Korisnici treba da imaju registrovano poljoprivredno gazdinstvo upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava, sa aktivnim statusom na teritoriji Grada Subotice, odnosno prebivalište i proizvodnju na teritoriji Grada kao i izmerene obaveze na imelokalnih javnih prihoda.

2.1.7. Specifični kriterijumi: Korisnik može podneti maksimalno jedan zahtev za regres za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje) za životinje koje su u sistemu selekcije.

2.1.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
100.1.1	Regres za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje)

2.1.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Sredstva za regres za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje) će se dodeljivati do utroška sredstava samo kompletnim zahtevima koji sadrže svu neophodnu dokumentaciju.		

2.1.10. Intenzitet pomoći: Intenzitet pomoći je 90% od ukupnih troškova bez PDV-a, a najviše 40.000 RSD po korisniku.

2.1.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Broj podržanih gazdinstava za regres za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje)

2.1.12. Administrativna procedura: Mera će biti sprovedena od strane lokalne samouprave koja će objaviti konkurs poljoprivrednim proizvođačima (putem svih raspoloživih medija) i isti će se sprovoditi do utroška sredstava, a najkasnije do 30. novembra tekuće godine. Zahtevi će se podnositi na obrascima u skladu sa uslovima koji su ranije propisani uz prilaganje validnih računovodstvenih dokumenata sa taksativnim navođenjem vrste usluga, odnosno dobara i iznosima istih sa datumom izdavanja od 01. januara tekuće godine do dana podnošenja zahteva. Korisnici sredstava će podnositi izjavu da nisu koristili sredstva i da nisu podneli zahtev za korišćenje sredstava iz drugih izvora na osnovu podnete validne računovodstvene dokumentacije za dodelu sredstava po konkursu Grada Subotice. Dostavljeni zahtevi će biti administrativno provereni od strane lokalne samouprave, po redosledu njihovog pristizanja, u smislu kompletnosti, administrativne usaglašenosti i prihvatljivosti. Zahtevi koji stignu kompletni, blagovremeno i u skladu sa uslovima konkursa biće odobreni po redosledu pristizanja do utroška sredstava. Sa izabranim poljoprivrednim proizvođačima zaključuje se ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze izabranih korisnika i Grada Subotice.

2.2. Naziv i šifra mere: 100.2 Kreditna podrška

2.2.1. Obrazloženje: U skladu sa Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jedinice lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", broj: 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16) mogu da utvrđuju mere koje se odnose na direktna plaćanja u vidu kreditne podrške, kako je navedeno u članu 14. Zakona. Kreditna podrška će se realizovati sufinansiranjem kamata za poljoprivredne kredite kod poslovnih banaka. Poljoprivrednici u gradu Subotici često nedostatak sredstava za investicije u poljoprivrednu proizvodnju potražuju kod poslovnih banaka i to najčešće za ulaganje u nabavku repromaterijala, nove zasade, nabavku poljoprivredne mehanizacije i sl. Iz ovih izvora poljoprivredna gazdinstva pribavljaju sredstva neophodna za unapređenje proizvodnje kao preduslova zapošljavanje zarade i profita.

2.2.2. Ciljevi mere: Cilj ove mere je stvaranje pretpostavki za rast poljoprivredne proizvodnje, unapređenje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača/gazdinstava i stabilnost dohotka poljoprivrednih proizvođača. Specifični ciljevi mere se odnose na povećanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača iz grada Subotice na tržištu, povećanje prihoda na poljoprivrednom gazdinstvu unapređenjem kvaliteta proizvodnje i modernizacijom iste, jačanje tehničkih kapaciteta poljoprivrednih gazdinstava i dostizanje zahtevanih standarda proizvodnje.

2.2.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalnog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.2.4. Krajnji korisnici: Krajnji korisnici su: - fizička lica nosioci registrovanog poljoprivrednog gazdinstva.

2.2.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.2.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Da je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima upisa i vođenja registra poljoprivrednih gazdinstava Za investiciju za koju podnosi zahtev, ne sme koristiti podsticaje po nekom drugom osnovu (subvencije, podsticaji, donacije), odnosno da ista investicija nije predmet drugog postupka za korišćenje podsticaja, osim podsticaja u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje kreditna podrška registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima; Da predmet investicije bude realizovan na teritoriji grada Subotica.

2.2.7. Specifični kriterijumi: Korisnik može podneti maksimalno jedan zahtev za subvencionisanje kamatne stope.

2.2.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
100.2.1	Sufinansiranje kamata za poljoprivredne kredite

2.2.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Sredstva za subvencionisanje kamatnih stopa će se dodeljivati do utroška sredstava samo kompletnim zahtevima koji sadrže svu neophodnu dokumentaciju.		

2.2.10. Intenzitet pomoći: Kratkorični krediti do jedne godine odobravaće se poljoprivrednicima od 300.000 RSD do maksimalnog iznosa od 1.000.000,00 dinara.

2.2.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Broj podnetih zahteva
2	Broj odobrenih zahteva
3	Procenat iskorištenosti sredstava Grada opredeljenih za sufinansiranje kamatne stope

2.2.12. Administrativna procedura: Grad Subotica će u saradnji sa izabranim poslovnim bankama, a na osnovu Ugovora/sporazuma raspisati konkurs/javni poziv za podnošenje za odobravanje kredita korisnicima. Registrovana poljoprivredna gazdinstva Gradskoj upravi, Sekretarijatu za poljoprivredu i zaštitu životne sredine, podnose Zahtev za izdavanje Saglasnosti o ispunjenosti uslova za podnošenje kreditnog zahteva za kratkoročni kredit za nabavku obrtnih sredstava – repromaterijala (semenska roba, rasad, sadni materijal, đubrivo, gorivo, sredstva za zaštitu, stočna hrana i drugo) na period od 12 meseci, uz učešće Grada Subotice u sufinansiranju do 8% kamate. Zahtev za odobrenje kredita podnosi se Bankama sa kojima će grad Subotica, sklopiti ugovor o poslovnoj saradnji, koje će u narednom periodu biti odabrane a u skladu sa zakonom regulisanom procedurom.

2.3. Naziv i šifra mere: 101 Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava

2.3.1. Obrazloženje: Poljoprivredni sektor na teritoriji grada Subotice karakterišu mala poljoprivredna gazdinstva i nepovoljna struktura poljoprivrednih gazdinstava, odnosno usitnjenost poseda, mali broj grla stoke na porodičnim farmama, neadekvatni proizvodni i smeštajni objekti, nedovoljna primena savremenih tehnologija proizvodnje i uvođenje novog sortimenta. Nedovoljna ponuda poljoprivrednih proizvoda odgovarajućeg kvaliteta i standarda za lokalno i regionalno tržište i niska produktivnost zbog tehničko-tehnološke opremljenosti gazdinstava, čine subotičke poljoprivredni proizvode nekonkurentnim. Poljoprivredna gazdinstva nisu u mogućnosti da sama obezbede dovoljno sredstava za modernizaciju proizvodnje, zbog nepovoljnog ekonomskog i socijalnog stanja. Modernizacijom poljoprivrednih gazdinstava u proizvodnom i tehnološkom smislu, moguće je poboljšati ekonomske aspekte i stvoriti uslove za ispunjenje zahteva u oblasti ekološkog održavanja prirodnih resursa, zaštite i dobrobiti životinja i bezbednosti hrane.

2.3.2. Ciljevi mere: Ciljevi mere su: stabilnost dohotka poljoprivrednih gazdinstava, povećanje proizvodnje, poboljšanje produktivnosti i kvaliteta proizvoda, smanjenje troškova proizvodnje, unapređenje tehničko - tehnološke opremljenosti, održivo upravljanje resursima i zaštite životne sredine, rast konkurentnosti uz prilagođavanje zahtevima domaćeg i inostranog tržišta. Specifični cilj mere je unapređenje stanja specijalizovane mehanizacije na poljoprivrednim gazdinstvima.

2.3.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.3.4. Krajnji korisnici: Krajnji korisnici su poljoprivredni proizvođači sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada Subotice.

2.3.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.3.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Da je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima upisa i vođenja registra poljoprivrednih gazdinstava Za investiciju za koju podnosi zahtev, ne sme koristiti podsticaje po nekom drugom osnovu (subvencije, podsticaji, donacije), odnosno da ista investicija nije predmet drugog postupka za korišćenje podsticaja; Nema evidentiranih dospelih neizmirenih dugovanja prema jedinici lokalne samouprave, po osnovu ranije ostvarenih podsticaja, subvencija;; Korisnik mora da je izmirio dospele javne dažbine; Namenski koristi i ne otuđi niti da drugom licu na korišćenje investiciju koja je predmet zahteva u periodu od pet godina od dana nabavke opreme, mašina i mehanizacije;; Da predmet investicije bude realizovan na teritoriji grada Subotica.

2.3.7. Specifični kriterijumi: Prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja u momentu podnošenja zahteva poseduju 1-49 ha pod žitaricama, industrijskim i krmnim biljem, odnosno 0,1-20 ha aromatičnog i začinskog bilja. Korisnik može podneti maksimalno jedan zahtev za investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava.

2.3.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
101.5.1	Mašine za primarnu obradu zemljišta
101.5.2	Mašine za dopunsku obradu zemljišta
101.5.3	Mašine za đubrenje zemljišta
101.5.4	Mašine za setvu
101.5.5	Mašine za sadnju
101.5.6	Mašine za zaštitu bilja
101.5.8	Mašine za transport
101.5.9	Nabavka ostale opreme (GPS navigacija i dr.)

2.3.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Broj članova registrovanog poljoprivrednog gazdinstva (računajući i nosioca gazdinstva) 4 i više		10/5
2	Godine starosti podnosioca zahteva mlađi od 40		10/5
3	Da li su ranije korišćena sredstva iz budžeta Grada		10/5
4	Podnosilac zahteva je osoba ženskog pola		10/5
5	Podnosilac prijave zaposlen po osnovu poljoprivrede		10/5
6	Prebivalište - ruralno/seosko naselje		10/5
7	Član udruženja ili zadruga		10/5

2.3.10. Intenzitet pomoći: Iznosi podsticaja dati su u procentima u odnosu na iznos investicije

bez PDV-a. Iznos podsticaja za sve investicije u okviru mere je 70%. Maksimalni iznos podsticaja pokorisniku je 300.000,00 dinara.

2.3.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Ukupan broj podnetih zahteva
2	Ukupan broj podržanih projekata
3	Ukupan broj novonabavljene mehanizacije

2.3.12. Administrativna procedura: Mera investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava realizovaće se putem Konkursa koji raspisuje Gradonačelnik Grada Subotice, a konkursni postupak sprovodi Komisija za raspodelu sredstava (u daljem tekstu Komisija). Komisija ima predsednika i devet članova koji su poznavaooci oblasti rada korisnika sredstava. Predsednika i članove Komisije imenuje Gradonačelnik. O radu Komisije vodi se zapisnik. Članovi Komisije dužni su da potpišu izjavu da nemaju privatni interes u vezi sa radom i odlučivanjem Komisije (izjava o nepostojanju sukoba interesa). Sukob interesa postoji ako član Komisije ili članovi njegove porodice (bračni ili vanbračni drug, dete ili roditelj), učestvuje na konkursu ili ima bilo koji materijalni ili nematerijalni interes suprotan javnom interesu i to u slučajevima porodične povezanosti, ekonomskih interesa ili drugog zajedničkog interesa. Konkurs će se objaviti putem svih dostupnih medija. Konkursom će se detaljnije definisati opšti i specifični uslovi za svaku od planiranih investicija, iznos podsticaja, prihvatljivi troškovi, potrebna dokumentacija, uslovi korišćenja podsticajnih sredstava i vreme trajanja konkursa. Iznos podsticaja za sve investicije u okviru mere je 70% od ukupne investicije po predračunu bez uračunatog PDV-a, a maksimalni iznos po korisniku je

300.000 RSD. U toku trajanja konkursa, moći će da se podnese jedan zahtev za korišćenje podsticajnih sredstava za više investicija u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava u okviru jednog sektora. Detaljne administrativne provere se sprovode radi utvrđivanja da li je zahtev potpun, blagovremen i da li su uslovi za odobravanje zahteva ispunjeni, a po potrebi vršiće se terenski obilazak gazdinstava potencijalnih korisnika radi utvrđivanja ispunjenja preduslova za pojedine investicije. U toku administrativne kontrole Komisija za raspodelu sredstava, zadržava pravo da ispitivanjem tržišta utvrdi referentne cene koje će u slučajevima većih odstupanja od navoda u zahtevima za podsticajna sredstva predstavljati osnovicu za obračun podsticaja. Predlog odluke o raspodeli i korišćenju podsticajnih sredstava za meru investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava donosi Komisija za raspodelu sredstava. Na osnovu predloga odluke Komisije Gradonačelnik donosi konačnu odluku. Sredstva će se odobravati korisnicima koji ispunjavaju uslove na osnovu utvrđene rang liste, u skladu sa definisanim kriterijumima selekcije. Način realizacije odobrenih podsticajnih sredstava i obaveze korisnika preciziraće se ugovorom i vršiće se kontrola namenskog korišćenja odobrenih podsticajnih sredstava terenskim obilaskom gazdinstva.

2.4. Naziv i šifra mere: 104 Upravljanje rizicima

2.4.1. Obrazloženje: U skladu sa Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jedinice lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", broj: 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16) mogu da utvrđuju mere koje se odnose na obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima i uvode odgovarajuće preventivne aktivnosti u vidu osiguranja za useve, plodove, višegodišnje zasade, rasadnike i životinje. Obzirom da na teritoriji Grada Subotice svake godine imamo pojavu grada koja prouzrokuje velike štete na usevima i zasadima, potrebno je motivisati poljoprivrednike da prepoznaju potrebu za osiguranjem, te je stoga važno subvencionisati poljoprivredna osiguranja.

2.4.2. Ciljevi mere: Cilj ove mere je stvaranje pretpostavki za rast poljoprivredne proizvodnje, unapređenje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača/gazdinstava, bolje korišćenje raspoloživih resursa i stabilnost dohotka poljoprivrednih proizvođača.

2.4.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalnog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.4.4. Krajnji korisnici: Krajnji korisnici su poljoprivredni proizvođači sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada Subotice.

2.4.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.4.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Krajnji korisnici su poljoprivredni proizvođači sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada Subotice, da se predmet osiguranja nalazi na teritoriji Grada Subotice.

2.4.7. Specifični kriterijumi: Specifični kriterijumi za ovu meru su zaključen ugovor o osiguranju sa osiguravajućom organizacijom ili polise osiguranja; potvrda osiguravajuće organizacije o iznosu premije osiguranja bez uračunatog poreza, a koja dospeva na naplatu u 2023. godini od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine.

2.4.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
104.3	Osiguranje useva, plodova, višegodišnjih zasada, rasadnika i životinja

2.4.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Sredstva za osiguranje će se dodeljivati do utroška sredstava samo kompletnim zahtevima koji sadrže svu neophodnu dokumentaciju.		

2.4.10. Intenzitet pomoći: Intenzitet pomoći za osiguranje iznosi 40% od visine premije osiguranja bez uračunatog poreza za premiju, a najviše do 30.000 RSD.

2.4.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Ukupan broj odobrenih zahteva
2	Ukupana osigurana površina u ha
3	Ukupan broj osiguranih grla

2.4.12. Administrativna procedura: Mera će biti sprovedena od strane lokalne samouprave koja će objaviti konkurs poljoprivrednim proizvođačima (putem svih raspoloživih medija) i isti će se sprovoditi do utroška sredstava, a najkasnije do 30. novembra tekuće godine. Zahtevi će se podnositi na obrascima u skladu sa uslovima koji su ranije propisani uz prilaganje validnih računovodstvenih dokumenata. Dostavljeni zahtevi će biti administrativno provereni od strane lokalne samouprave, po redosledu njihovog pristizanja, u smislu kompletnosti, administrativne usaglašenosti i prihvatljivosti. Zahtevi koji stignu kompletni, blagovremeno i u skladu sa uslovima konkursa biće odobreni po redosledu pristizanja do utroška sredstava. Sa izabranim poljoprivrednim proizvođačima zaključuje se ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze izabranih korisnika i Grada Subotice.

2.5. Naziv i šifra mere: 201.6 Druge mere političke zaštite i očuvanja životne sredine

2.5.1. Obrazloženje: Kontrola plodnosti zemljišta kao mera dobre poljoprivredne prakse, podrazumeva da se potencijalne mogućnosti zemljišta za setvu / sadnju dobijaju na osnovu hemijske analize zemljišta. Kontrolom plodnosti zemljišta analiziraju su sledeći osnovni parametri: pH zemljišta u vodi i KCl, sadržaj CaCO_3 , sadržaj humusa, sadržaj ukupnog azota i sadržaj lako pristupačnog fosfora i kalijuma. Poznavanje ovih svojstava zemljišta je jedan od bitnih preduslova pravilnog gazdovanja zemljištem, radi popravke fizičko-hemijskih osobina zemljišta i pravilnog odabira agrotehnike u cilju postizanja ekonomski isplative proizvodnje uz istovremenu zaštitu zemljišta kao prirodnog resursa.

2.5.2. Ciljevi mere: Ciljevi mere su povećanje produktivnosti gazdinstava, smanjenje proizvodnih troškova kao i zaštita zemljišta. Kontrolom plodnosti zemljišta čuva se životna sredina kao faktor koji direktno utiče na dalji kvalitet života i očuvanje zdravlja svakog pojedinca.

2.5.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.5.4. Krajnji korisnici: Krajnji korisnici su poljoprivredni proizvođači, fizička lica nosioci poljoprivrednog gazdinstva registrovani u Registru poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju, sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada Subotice.

2.5.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.5.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Usluga podrazumeva kontrolu plodnosti zemljišta vlasništvu ili zakupu (izuzev državnog zemljišta) registrovanih poljoprivrednih gazdinstava (fizičkih lica) na teritoriji grada Subotice.

2.5.7. Specifični kriterijumi: Nema specifičnih kriterijuma za ovu meru.

2.5.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
201.6.2	Dobra poljoprivredna praksa

2.5.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Zahtevi se odobravaju po vremenu i redosledu podnošenja i do utroška predviđenih sredstava za predmetnu meru.		

2.5.10. Intenzitet pomoći: Intenzitet pomoći iznosi 100% ukupnih troškova.

2.5.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Broj odobrenih zahteva
2	Broj uzetih uzoraka
3	Broj parcela na kojima je izvršena kontrola plodnosti zemljišta
4	Površina u hektarima na kojima je izvršena kontrola plodnosti zemljišta

2.5.12. Administrativna procedura: Komisija obrazovana od strane grada Subotice, izvršice izbor pružaoca usluge kontrole plodnosti zemljišta u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama. Pružalac usluge mora posedovati sertifikat o akreditaciji laboratorije kojim se potvrđuje da organizacija zadovoljava zahteve standarda SRPS ISO/IEC 17025: od 2017, sa priloženim obimom akreditacije za navedene metode ispitivanja, izdat od strane Akreditacionog Tela Srbije (ATS), i mora da ima u radnom odnosu, ili angažovano drugim Ugovorom u skladu sa Zakonom o radu, lice koje ispunjava uslove iz člana 6. Pravilnika o uslovima za obavljanje kontrole plodnosti obradivog poljoprivrednog zemljišta ("Sl. glasnik RS", broj 115/20). Svako registrovano gazdinstvo (fizičko lice) na teritoriji Grada Subotice moći će da podnese zahtev za kontrolu plodnosti zemljišta (uzorci se mogu uzimati sa: oraničnih površina (maksimalno 10 uzoraka po registrovanom gazdinstvu), površina pod vinogradima i voćnjacima (maksimalno 20 uzoraka po registrovanom gazdinstvu) i površina pod zaštićenim prostorima (maksimalno 10 uzoraka po registrovanom gazdinstvu). Sredstva se odobravaju korisnicima koji ispunjavaju uslove, redom na osnovu podnetih kompletnih zahteva do utroška raspoloživih sredstava.

2.6. Naziv i šifra mere: 402 Podsticaji za promotivne aktivnosti u poljoprivredi i ruralnom razvoju

2.6.1. Obrazloženje: Tradicionalne seoske manifestacije doprinose jačanju lokalnih zajednica, održanju seoskih običaja i tradicije kao i očuvanju kulturne baštine koje su povezane sa poljoprivrednom proizvodnjom. Održavanje seoskih manifestacija koje su vezane za poljoprivredu, preradu poljoprivrednih proizvoda, ishranu i ruralni razvoj sufinansirat će se radi promocije poljoprivrednih proizvoda, proširenja tržišta za domaće proizvode, kao i radi lakšeg povezivanja lica u poljoprivredi (proizvođači, prerađivači, prodavci, kupci). Ova mera takođe omogućava unapređenje postojećih i kreiranje novih znanja u skladu sa stvarnim potrebama krajnjih korisnika, implementaciju postojećih znanja i transfer znanja međusobnim povezivanjem kreatora znanja sa poljoprivrednim proizvođačima. Ovu meru je neophodno sprovoditi zbog posedovne strukture (veliki broj malih gazdinstava), skromnog znanja i nedostatka dodatnih veština ruralnog stanovništva, niske produktivnosti i niskih prihoda koji se ostvaruju od poljoprivrede. Planirana su sredstva za obuku iz oblasti pčelarstva.

2.6.2. Ciljevi mere: Ciljevi mere su jačanje kapaciteta i promocija ruralnih sredina kao i povezivanje poljoprivrednih proizvođača, prerađivača, podavaca i kupaca, kao i diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje kroz sticanje novih znanja.

2.6.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.6.4. Krajnji korisnici: Pravo učešća na konkursu imaju registrovana udruženja građana (koja imaju registrovano udruženje najmanje dve godine do dana objavljivanja konkursa) iz oblasti poljoprivrede koji su registrovani na teritoriji Grada Subotice, odnosno imaju sedište ili ogranak na teritoriji Grada Subotice.

2.6.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.6.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Pod udruženjem podrazumeva se dobrovoljno i nevladina nedobitna organizacija zasnovana na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica, osnovana radi ostvarivanja i unapređenja određenog zajedničkog ili opšteg cilja i interesa iz oblast poljoprivrede, koji nisu zabranjeni Ustavom ili zakonom upisana u registar nadležnog organa u skladu sa zakonom, a koja je registrovana na teritoriji Grada, odnosno ima sedište ili ogranak na teritoriji

Grada i deluje na tom području, a registrovana su najmanje dve godine do dana objavljivanja konkursa.

2.6.7. Specifični kriterijumi: Nema specifičnih kriterijuma za ovu meru.

2.6.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
402.1	Informativne aktivnosti: sajmovi, izložbe, manifestacije, studijska putovanja
402.2	Stručno osposobljavanje i aktivnosti sticanja veština i pokazne aktivnosti

2.6.9. Kriterijumi selekcije:

Rednibroj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Broj lica koja se neposredno uključuju u program		
2	Broj poljoprivrednika koji su stekli setifikat ili potvrdu o pohađanju obuke		
3	Da li su ranije korištena sredstva iz budžeta Grada		
4	Dužina trajanja programa		
5	Mogućnost razvijanja programa i njegova održivost		
6	Sufinansiranje iz drugih izvora		
7	Ciljevi koji se postižu: obim zadovoljavanja javnog interesa, stepen unapređenja stanja u oblasti u kojoj se program sprovodi		

2.6.10. Intenzitet pomoći: Jedno udruženje može da konkuriše sa jednim projektnim predlogom, a maksimalni iznos odobrenih sredstava po prijavi na Konkurs za finansiranje programa udruženja građana iz oblasti poljoprivrede iznosi do 150.000,00 RSD, a za Konkurs za finansiranje obuke poljoprivrednih proizvođača u oblasti pčelarstva do 1.000.000 RSD.

2.6.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Broj održanih lokalno - tradicionalnih manifestacija
2	Broj održanih manifestacija u formi sajmova i izložbi
3	Broj održanih edukacija

2.6.12. Administrativna procedura: Konkurs za finansiranje programa udruženja građana iz oblasti poljoprivrede raspisuje Gradonačelnik, a konkursni postupak sprovodi Komisija za sprovođenje konkursa za finansiranje programa udruženja u oblasti poljoprivrede (u daljem tekstu Komisija). Komisija ima predsednika i devet članova koji su poznavaoi oblasti rada korisnika sredstava. Predsednika i članove Komisije imenuje Gradonačelnik. O radu Komisije vodi se zapisnik. Članovi Komisije dužni su da potpišu izjavu da nemaju privatni interes u vezi sa radom i odlučivanjem Komisije (izjava o nepostojanju sukoba interesa). Sukob interesa postoji ako član Komisije ili članovi njegove porodice (bračni ili vanbračni drug, dete ili roditelj), zaposleni ili član organa udruženja koje učestvuje na konkursu ili bilo kog drugog udruženja povezanog na bilo koji način sa tim udruženjem ili u odnosu na ta udruženja ima bilo koji materijalni ili nematerijalni interes suprotan javnom interesu i to u slučajevima porodične povezanosti, ekonomskih interesa ili drugog zajedničkog interesa. Konkurs obavezno sadrži sledeće podatke: ko može učestvovati na konkursu, namenu i iznos sredstava koji se dodeljuju, pregled konkursne dokumentacije koju je potrebno dostaviti uz popunjen obrazac prijave, trajanje programa, bliža merila i dopunske kriterijume za vrednovanje programa, posebne uslove i ograničenja, postupak i rok za prijavljivanje na konkurs. Prijave na konkurs podnose se Komisiji na posebnom obrascu koji je sastavni deo konkursne dokumentacije. Rok za podnošenje prijave ne može biti kraći od 15 dana od dana raspisivanja konkursa. Neblagovremene i nepotpune prijave neće biti razmatrane. Obrazac sadrži: podatke o podnosiocu prijave (naziv, adresa, elektronsku poštu, PIB, matični broj, banka i broj računa),

podatke o ovlašćenom licu ime, adresa, kontakt, funkcija ovlašćenog lica), podatke o programu (opis programa, mesto i vreme realizacije, vrednost programa, iznos sredstava tražen od Grada). Konkurs se objavljuje na zvaničnoj internet stranici Grada, sredstvima javnog informisanja i portalu e – Uprava). Komisija utvrđuje listu vrednovanja i rangiranja prijavljenih programa u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave. Lista se objavljuje na zvaničnoj internet stranici Grada i na portalu e-Uprava. Učesnici konkursa imaju pravo uvida u podnete prijave i priloženu dokumentaciju u roku od tri dana od dana objavljivanja liste. Učesnici konkursa imaju pravo prigovora u roku od osam dana od dana njenog objavljivanja. Odluku o prigovoru, koja mora biti obrazložena, Komisija donosi u roku od 15 dana od dana njegovog prijema. Odluku o izboru programa kao i dodeli sredstava po konkursu donosi Gradonačelnik, na osnovu predloga Komisije za raspodelu sredstava, u roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje prigovora. Odluka se objavljuje na zvaničnoj internet stranici Grada i na portalu e-Uprava. Na osnovu odluke, zaključuje se ugovor sa korisnikom sredstava kojim se uređuju međusobna prava i obaveze. Isplata dodeljenih sredstava vrši se nakon zaključivanja ugovora.

2.7. Naziv i šifra mere: 601 Sufinansiranje troškova veterinarskih usluga i nabavke lekova, vakcina i vitamina za odgajivače svinja i goveda

2.7.1. Obrazloženje: U skladu sa Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jedinice lokalne samouprave ("Sl. glasnik RS", broj: 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16) mogu da utvrđuju mere koje se odnose na vrste mera koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja i u okviru mera ruralnog razvoja. Ova mera je u skladu sa Nacionalnom strategijom poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2014 – 2024. godine. Na teritoriji Grada Subotice svinjarstvo i govedarstvo su značajne grane stočarstva. U cilju održivog razvoja ovih grana potrebno je voditi računa o biološkim i zdravstvenim osobinama životinja jer od toga zavisi njihova produktivnost, a tim i održivost cele proizvodnje.

2.7.2. Ciljevi mere: Realizacija ove mere pozitivno utiče na razvoj svinjarstva i govedarstva; podizanje konkurentnosti proizvodnje i stvaranje tržišno održivog proizvođača; obezbeđivanje uslova za uravnotežen razvoj; povećanje broja grla; poboljšanje zdravstvenih osobina životinja; podizanje standarda života u ruralnoj sredini kao poljoprivrednih proizvođača kroz povećanje i stabilnost dohotka poljoprivrednih gazdinstava.

2.7.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu: Nije primenljivo s obzirom da nacionalni programi za nov programski period još uvek nisu doneti. Međutim, kako ne bi došlo do preklapanja korisnika odnosno dvostrukog finansiranja specifični kriterijumi su usaglašeni sa nacrtom Nacionalnog programa ruralnog razvoja za period 2022-2024. godine, sa nacrtom Nacionalnog programa za poljoprivredu za period 2022-2024. Godine kao i IPARD 3 programom.

2.7.4. Krajnji korisnici: Krajnji korisnici su poljoprivredni proizvođači, fizička lica nosioci poljoprivrednog gazdinstva registrovani u Registru poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju, sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada Subotice koja imaju najmanje 3 a najviše 20 grla goveda, odnosno najmanje 3, a najviše 30 grla krmača, za krmačke koje su u sistemu selekcije.

2.7.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere korisnik nije u obavezi da podnosi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.7.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Korisnik treba da ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava, sa aktivnim statusom na teritoriji Grada Subotice, sa prebivalištem i proizvodnjom na teritoriji Grada kao i da ima izmirene obaveze na ime lokalnih javnih prihoda.

2.7.7. Specifični kriterijumi: Potvrda nadležne veterinarske stanice o evidentiranom brojom

stanju grla goveda, odnosno svinja (podaci o gazdinstvu), ne starija od mesec dana od dana odnošenja zahteva, račun, fiskalni isečak ili drugi verodostojni finansijski dokument sa taksativnim navođenjem vrste usluga, odnosno dobara i iznosima istih, sa datumom izdavanja u periodu od 01.01.2023. godine do dana podnošenja zahteva.

2.7.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
601	Sufinansiranje troškova veterinarskih usluga i nabavke lekova, vakcina i vitamina za odgajivače svinja i goveda

2.7.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Zahtevi se odobravaju po vremenu i redosledu podnošenja i do utroška predviđenih sredstava za predmetnu meru.		

2.7.10. Intenzitet pomoći: Intenzitet pomoći je 90% od ukupnih troškova bez PDV-a, a najviše 40.000 RSD po korisniku.

2.7.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Broj odobrenih zahteva
2	Broj tretiranih grla

2.7.12. Administrativna procedura: Mera će biti sprovedena od strane lokalne samouprave koja će objaviti konkurs poljoprivrednim proizvođačima (putem svih raspoloživih medija) i isti će se sprovoditi do utroška sredstava, a najkasnije do 30. novembra tekuće godine. Zahtevi će se podnositi na obrascima u skladu sa uslovima koji su ranije propisani uz prilaganje validnih računovodstvenih dokumenata. Dostavljeni zahtevi će biti administrativno provereni od strane lokalne samouprave, po redosledu njihovog pristizanja, u smislu kompletnosti, administrativne usaglašenosti i prihvatljivosti. Zahtevi koji stignu kompletni, blagovremeno i u skladu sa uslovima konkursa biće odobreni po redosledu pristizanja do utroška sredstava. Sa izabranim poljoprivrednim proizvođačima zaključuje se ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze izabranih korisnika i Grada Subotice.

III. IDENTIFIKACIONA KARTA

Tabela: Opšti podaci i pokazatelji

Naziv pokazatelja	Vrednost, opis pokazatelja	Izvor podatka i godina
OPŠTI PODACI		
Administrativni i geografski položaj		
Autonomna pokrajina	Vojvodina	rzs*
Region	Region Vojvodine	rzs*
Oblast	Severnobačka oblast	rzs*
Grad ili opština		rzs*
Površina	1.007,36	rzs*
Broj naselja	19	rzs*
Broj katastarskih opština	11	rzs*
Broj područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi (POURP)	-	
Demografski pokazatelji		
Broj stanovnika	134.572	rzs**
Broj domaćinstava	54.070	rzs*
Gustina naseljenosti (broj stanovnika/površina, km ²)	134	
Promena broja stanovnika 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-7,04	rzs**
- u ruralnim područjima AP/JLS	-	rzs**
Stanovništvo mlađe od 15 godina (%)	14,1	rzs**
Stanovništvo starije od 65 godina (%)	20,0	rzs**
Prosečna starost	43,10	rzs*
Indeks starenja	139,2	rzs*
Bez školske spreme i sa nepotpunim osnovnim obrazovanjem (%)	12,12	rzs*
Osnovno obrazovanje (%)	23,34	rzs*
Srednje obrazovanje (%)	50,08	rzs*
Više i visoko obrazovanje (%)	14,22	rzs*
Poljoprivredno stanovništvo u ukupnom broju stanovnika(%)	18,50	Procena
Prirodni uslovi		
Reljef (ravničarski, brežuljkasti, brdski, planinski)	Ravničarski	Interni
Preovlađujući pedološki tipovi zemljišta i bonitetnaklasa	Černoziem I, II, III klasa, livadska iritska crnica i pesak	Interni
Klima (umereno-kontinentalna, subplaninska ...)	Umereno-kontinentalna	Interni
Prosečna količina padavina (mm)	600-650	Interni
Srednja godišnja temperatura (oC)	12,1	Interni
Hidrografija (površinske i podzemne vode)	-	Interni
Površina pod šumom (ha)	3.728,11	rzs*
Površina pod šumom u ukupnoj površini AP/JLS (%)	4,43	rzs*

Pošumljene površine u prethodnoj godini (ha)	5	rzs*
Posečena drvena masa (m3)	Lišćara 4.185 m3 i četinara 2.014m3	rzs*
POKAZATELJI RAZVOJA POLJOPRIVREDE		
Stanje resursa		
Ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava:	12.000	rzs***
Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava (RPG):	6.548	Uprava za trezor
- porodična poljoprivredna gazdinstva (%)	6.422	
- pravna lica i preduzetnici (%)	126	
Korišćeno poljoprivredno zemljište - KPZ (ha)	74.720	rzs***
Učešće KPZ u ukupnoj površini JLS (%)	78,63	
Oranice i bašte, voćnjaci, vinogradi, livade i pašnjaci, ostalo(18) (ha, %)	Oranice i bašte 69.510, voćnjaci 2.374, vinogradi 182, livade i pašnjaci 2.523	rzs***
Žita, industrijsko bilje, povrće, krmno bilje, ostalo(19)(ha, %)	Žito 98.909, industrijsko bilje 146.135, povrće 358	rzs***
Prosečna veličina poseda (KPZ) po gazdinstvu (ha)	4	rzs***
Obuhvaćenost poljoprivrednog zemljišta komasacijom(ha)	8.590	Interni
Obuhvaćenost zemljišta nekim vidom udruživanja (ha)	-	Interni
Broj poljoprivrednih gazdinstava koja navodnjavaju KPZ	817	rzs***
Odvodnjavana površina KPZ (ha)	88.890	Interni
Navodnjavana površina KPZ (ha)	2.219	rzs***
Površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini teritoriji AP(20) (ha)	14.291,0048	Interni
Površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja se daje u zakup (ha):	10.969,8500	Interni
- fizička lica (%)	95	Interni
- pravna lica (%)	5	Interni
Goveda, svinje, ovce i koze, živina, košnice pčela (broj)	Goveda 18.183, svinje 87.728, ovce 9.346, živina 213.543, košnice 5.235	rzs***
Traktori, kombajni, priključne mašine (broj)	Traktori 4.945, kombajni 615, priključne mašine 20.683	rzs***
Poljoprivredni objekti (broj)	Za stoku 11.429, za useve 5.080, za mehanizaciju 1.861	rzs***
čč, sušare, staklenici i plastenici (broj)	Hladnjače 136, sušare 16, staklenici 50, plastenici 909	rzs***
Upotreba mineralnog đubriva, stajnjaka i sredstava za zaštitu bilja (ha, broj PG)	Mineralno đubrivo 4.070 PG, stajnjak 3.615 PG, sredstva za zaštitu bilja 5.010 PG	rzs***
Broj članova gazdinstva i stalno zaposlenih na gazdinstvu:	13.798	rzs***
(na porodičnom PG: na gazdinstvu pravnog lica/preduzetnika) (ha)	632	rzs***
Godišnje radne jedinice (broj)	8.808	rzs***
Zemljoradničke zadruge i udruženja poljoprivrednika (broj)	22 zemljoradničke zadruge, 8 udruženja poljoprivrednika, 2 udruženja odgajivača svinja i 2 udruženja pčelara	Interni
Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda(količina):		

- biljna proizvodnja (t)	Pšenica 116.608, kukuruz 119.761, krompir 1.781, jabuke 14.202, šljive 766, grožđe 342	rzs***
- stočarska proizvodnja (t, lit, kom.)	svinje 2.848, goveda 526, mleko 22.545l	Interni
POKAZATELJI RURALNOG RAZVOJA		
Ruralna infrastruktura		
<i>Saobraćajna infrastruktura</i>		
Dužina puteva(km)	244,7	rzs*
Pošte i telefonski pretplatnici (broj)	29	rzs*
<i>Vodoprivredna infrastruktura</i>		
Domaćinstva priključena na vodovodnu mrežu (broj)	49.900	rzs*
Domaćinstva priključena na kanalizacionu mrežu (broj)	32.292	rzs*
Ukupne ispuštene otpadne vode (hilj.m3)	8.064.000	rzs*
Prečišćene otpadne vode (hilj.m3)	8.064.000	rzs*
<i>Energetska infrastruktura</i>		
Proizvodnja i snabdevanje električnom energijom (broj)	-	Interni
<i>Socijalna infrastruktura</i>		
Objekti obrazovne infrastrukture (broj)	Predškolski objekti 63, osnovne škole 33, srednje škole 10, više škole i fakulteti 5	rzs*
Broj stanovnika na jednog lekara	421	rzs*
Broj korisnika socijalne zaštite	13.483	rzs*
Diverzifikacija ruralne ekonomije		
Zaposleni u sektorima poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (broj)	13.798	rzs* rzs***
Gazdinstva koja obavljaju druge profitabilne aktivnosti(30) (broj)	445	rzs***
Turisti i prosečan broj noćenja turista na teritoriji AP/JLS (broj)	71.624 ukupno turista, prosečan broj noćenja 2,5	rzs*
Transfer znanja i informacija		
Poljoprivredna savetodavna stručna služba (da/ne)	Da	Interni
Poljoprivredna gazdinstva uključena u savetodavni sistem (broj)	Odabrana PG 250 i ostala PG 6.376	PSSS

Datum i mesto

M.P.

Potpis ovlašćenog lica u AP/JLS